

AFYONKARAHİSAR 2 NO.LU T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TAKİP ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2026/52

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik
Kurulu'nun 1/10/2026 tarihli ve
2026/1121 sayılı kararıyla oy birliğiyle
kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	ii
TABLolar	iii
GİRİŞ	1
I. GENEL BİLGİLER	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	2
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
A. Fiziksel Koşullar.....	5
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	7
C. Beslenme.....	8
D. Sağlık Hizmetleri.....	9
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	11
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler	12
G. Dış Dünya ile İletişim.....	15
III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	16
A. Değerlendirme	16
B. Önceki Ziyarette Verilen Tavsiyelerin Takibi Bağlamında Tespit ve Gözlemler	16
C. Tavsiyeler.....	23
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	23
2. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye.....	24

KISALTMALAR

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi
AIÖK/CPT	: Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
m²	: Metrekare
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
para.	: Paragraf
SEGBİS	: Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

TABLÖLAR

Tablo 1: Ünvana Göre Kurum Personeli Sayısı.....	3
Tablo 2: Sağlık Servisi Faaliyetlerine İlişkin Sayısal Veriler.....	10
Tablo 3: Psikososyal Servisi Faaliyetlerine İlişkin Sayısal Veriler.....	12
Tablo 4: Kurs Faaliyetlerine İlişkin Sayısal Veriler.....	13
Tablo 5: 2024/22 Sayılı Raporda Tavsiye Verilen Kurumlar ve Yerine Getirilme Durumu.....	23

GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak TİHEK'in sorumlulukları arasında yer almaktadır. Mezkûr Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, TİHEK'in özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 15-16/12/2025 tarihlerinde Afyonkarahisar 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ habersiz bir takip ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Üyesi ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ... ve ..., Sosyal Hizmet Uzmanı ..., Psikolog ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Afyonkarahisar Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamış olup Ziyaret Heyeti tarafından ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgi verilmiştir. İdareden Kurumun mevcut durumu ve mahpusların² sınıflandırmalarına ilişkin genel bilgiler alınmıştır. Ardından İdarenin dahli olmaksızın farklı suç gruplarından mahpusların bulunduğu odalar seçilerek mahpuslarla görüşülmüş ve tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususları aktarılmıştır. İncelemeler sırasında Kurumdaki çeşitli hizmet birimleri³ ile ortak kullanım alanları⁴ yerinde gözlemlenmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı gerçekleştirilmiş; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği bilgisi verilmiş, ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ve Başkanlık Makamının 9/12/2025 tarihli ve 58836 sayılı oluruna istinaden 15-16/12/2025 tarihlerinde Afyonkarahisar 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen takip ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini içermektedir.

I. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Afyonkarahisar ilinin Merkez ilçesinde yer alan Kurum, 2020 yılında faaliyete geçmiştir.

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumunda özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükmen tutukluları ifade etmektedir.

³ Eğitim ve Öğretim Servisi, Merkez Kontrol Odası, Mahkûm Kabul Servisi, Manevi Rehberlik Servisi, Psikososyal Servis, Sağlık Servisi.

⁴ Açık ve Kapalı Görüş Alanları, Açık ve Kapalı Spor Salonları, Avukat Görüşme Alanları, Çamaşırhane, Emanet Eşya Odası, Kantin, SEGBİS Odası, Terzihane, Yemekhane.

10. Kurum, 18.170 metrekare (m²) kapalı alan ve 25.064 m² açık alan üzerinde faaliyet göstermektedir.

11. Kurum, il merkezine yaklaşık 8 kilometre mesafede bulunmakta olup toplu taşıma araçlarıyla ulaşım sağlanabilmektedir.

B. Kurum Personeli

12. Kurumda, 36'sı kadın ve 185'i erkek olmak üzere toplam 221 personel görev yapmaktadır. Unvan bazında personel sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ÜNVAN	TOPLAM
Kurum Müdürü	1
İkinci Müdür	2
İdare Memuru	2
Diş Hekimi	2
Psikolog	3
Öğretmen	4
Sosyal Çalışmacı	1
Bilgisayar İşletmeni	2
Cezaevi Kâtibi	6
Hemşire	2
Sayman	1
İnfaz ve Koruma Başmemuru	12
İnfaz ve Koruma Memuru	178
Teknisyen	4
Hizmetli	1
TOPLAM	221

Tablo 1: Ünvana Göre Kurum Personeli Sayısı

13. Kurumda gündüz⁵ ve dörtlü vardiya sistemi⁶ olmak üzere 2 farklı mesai tipi uygulanmaktadır. Gündüz mesai sisteminde; vardiya sisteminde görevlendirilenlerin dışında kalan diğer personel 08.30-17.30 saatleri arasında çalışmaktadır. Vardiya sisteminde görevli personel ise 08.30-20.30 ile 20.30-08.30 saatleri arasında çalışmaktadır.

14. Kurumda görev yapan personelin, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerince verilen hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlere katıldığı,⁷ alınan eğitimlerin arasında insan hakları, kişiler arası iletişim, işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimlerin de bulunduğu öğrenilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

15. Kurumun kapasitesi 1.203, artırılmış kapasitesi ise 1.514'tür. Ziyaret tarihinde Kurumda 1.467 hükümlü, 163 hükmen tutuklu ve 133 tutuklu olmak üzere toplam 1.763 mahpus bulunmaktadır. Bu mahpusların 141'i yabancı uyrukludur.⁸

16. Kurumda bulaşıcı veya kronik hastalığı⁹ olan 60 mahpus, engel durumu¹⁰ mevcut olan 67 mahpus bulunmaktadır.

17. Kurumda 141 kadın mahpus ve annesi yanında kalan 0-6 yaş grubunda 9 çocuk bulunmaktadır. Ayrıca çocuk mahpus bulunmamaktadır.

⁵ Gündüz Mesai Sistemi: Vardiya sisteminde görevlendirilenlerin dışında kalan diğer personelin 08.30-17.30 saatleri arasında çalışma sistemini ifade etmektedir.

⁶ Dörtlü Vardiya Sistemi: 08.30-20.30 arası çalışan personelin 24 saat dinlendiği; 20.30-08.30 arası gece çalışan personelin ise 48 saat dinlendiği çalışma sistemini ifade etmektedir.

⁷ Terör Uzmanlaşma Eğitimi, Afet ve Acil Durumlara Müdahale ve Kriz Yönetimi Eğitimi, Ruhsal Bozukluğa Sahip Hükümlü ile Çalışan Personele Yönelik Farkındalık Eğitimi, Telefonla Görüşürme İşlemleri Eğitimi, Manevi Rehberlik İşlemleri Eğitimi, Adli Tıp İşlemleri Eğitimi, Terör Nakil Sistemi Eğitimi, Pozitif Psikoterapi Temelli Psikolojik İlk Yardım Eğitimi, Ani Müdahale Ekibi İşlemleri Eğitimi, Personel Motivasyon Eğitimi, İyi Hal Uygulamaları Eğitimi, İyi Hal Uygulamaları Rehberlik Programı, Genel Sağlık Uygulamaları Eğitimi, İlaç Takip Sistemi Programı Uygulayıcı Eğitimi, Yabancı Uyruklu Hükümlü ve Tutuklular ile Çalışan Personelin Uzmanlaşma Eğitimi, ACEP Kurum Sorumluları Eğitimi, Sertifikalı İlk Yardım Eğitimi, Psiko-Sosyal Servis Memuru Eğitimi, Hükümlü Disiplin İşlemleri Eğitimi, Sigara Bağımlılığı Eğitimi, CARE Projesi Müdahale Programları Yaygınlaştırma Eğitimi, Ziyaretçi Kabul işlemleri Eğitimi, Kuruma Kabul İşlemleri Eğitimi, Sağlık Personeli Mesleki Gelişim Eğitimi, Fırar Önleme Eğitimi, İntihar ve İntiharı Önleme Eğitimi, Sağlık Uygulamaları ve Otomatik Eksternal Defibrilatör Eğitimi, İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi, Afet Farkındalık Eğitimi.

⁸ Yabancı mahpuslar; Afganistan, Almanya, Arnavutluk, Avusturya, Azerbaycan, Bangladeş, Brezilya, Bulgaristan, Cezayir, Çin Halk Cumhuriyeti, Ermenistan, Fas, Filistin, Gürcistan, Hollanda, Irak, İngiltere, İran, İsrail, Kolombiya, Mısır, Moritanya, Nijerya, Pakistan, Peru, Ruanda, Rusya, Suriye, Tacikistan, Tunus, Türkmenistan uyrukludur.

⁹ Kurumda diyabet, kalp ve tansiyon hastalıkları olan mahpuslar ile kalp pili kullanan ve diyaliz tedavisi gören mahpusların bulunduğu öğrenilmiştir.

¹⁰ Kurumda ruhsal, bedensel ve ortopedik engeli olan hükümlü ve tutukluların bulunduğu öğrenilmiştir.

II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

18. Kurum, birbiriyle bağlantılı 3 bloktan ve 1 idari bölümden oluşmaktadır.

19. Kurumda mahpusların barındırıldığı 100 adet 1 kişilik oda, 42 adet 16 kişilik oda, 11 adet 20 kişilik oda, 9 adet 18 kişilik oda, 7 adet 6 kişilik oda, 1 adet 7 kişilik oda bulunmaktadır. Belirtilen odalardan 2'sinin sigara içilmeyen oda olarak kullanıldığı, ayrıca Kurumda 3 adet 12 kişilik geçici odanın bulunduğu öğrenilmiştir.

20. Kurumda; çok kişilik odaların 2 katlı olduğu, yatakhane'nin üst katta bulunduğu, alt katta ise 2 tuvalet, 1 banyo ve 2 lavabo ile mutfak tezgâhı ve dolaplarının yer aldığı, 1 havalandırma alanının olduğu görülmüştür. Odaların ortak alanında televizyon, plastik masa ve sandalyeler ile buzdolabı gibi eşyalar bulunmaktadır. Ayrıca görüntülü görüşme kabinleri de bu alanda konumlandırılmıştır. Tek kişilik odalarda ise ayrı bir bölümde banyo, tuvalet ve lavabo kısmı yer almakta ve yine mutfak tezgâhı ile dolapları bulunmaktadır.

21. Odalarda kalan mahpus sayısının değişkenlik gösterdiği; bazı odalarda kapasite aşımı yaşanmasından dolayı mahpusların bir kısmının yer yatağında yattığı ve kıyafet dolaplarını paylaşımlı olarak kullandığı görülmüştür. İdare tarafından Kurum kapasitesinin üzerinde mahpus barındırıldığı ve mahpusların suç türüne göre odalara yerleştirilmelerinden¹¹ kaynaklı olarak odalardaki yoğunluğun farklı olduğu belirtilmiştir.

22. Odalarda mahpusların kullanımına sunulan nevresim, yastık ve battaniye gibi malzemelerin yeterli sayıda bulunduğu; ancak karyola/ranza ve kıyafet dolaplarının yetersiz olduğu, odalarda bazı eşyaların fiziksel olarak yıprandığı, boya ve sıva dökülmelerinin bulunduğu, tuvalet ve banyo kısmında muslukların su sızdırdığı ve tamire ihtiyaç duyduğu görülmüştür. Ayrıca anne yanında kalan çocuklar için ayrı yatakların bulunmadığı, çocukların anneleri ile aynı yatağı kullandığı görülmüştür.

23. İdare tarafından Kurumdaki çoklu odaların kendine ait havalandırma alanının bulunduğu ve havalandırma kapılarının gün doğumuyla birlikte açıldığı, kapatılmasının ise havanın kararmasına göre yapıldığı, tek kişilik odaların havalandırma bahçelerinin ortak olduğu

¹¹ 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlülerin gruplandırılması" başlıklı 24'üncü maddesine göre: "(1) Hükümlüler; a) İlk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler, b) Aklî ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler, c) Tehlike hâli taşıyanlar, d) Terör suçluları, e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular, gibi gruplara ayrılırlar. (2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar."

ve havalandırma süresinin günlük 1 saat olarak kullanıldığı belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından söz konusu uygulama teyit edilmiştir.

24. Ziyaret edilen odaların ortak yaşam alanlarında acil çağrı butonlarının bulunduğu ve butonların çalışır vaziyette olduğu görülmüştür. Acil çağrı butonlarının kullanımına dair herhangi bir şikâyet alınmamıştır.

25. Kurumda odaların temizliği mahpuslar tarafından yapılmaktadır. Gerekli temizlik malzemeleri Kurum kantininden temin edilebilmektedir. Bununla birlikte maddi durumu sebebiyle temizlik malzemesi alabilecek durumda olmayanlara Kurum tarafından temizlik ve hijyen malzemelerinin verildiği ifade edilmiş; mahpuslarla yapılan görüşmelerde de uygulamanın bu doğrultuda yürütüldüğü anlaşılmıştır. Ziyaret sırasında yapılan incelemelerde ortak alanlar ile odaların genel olarak temiz olduğu gözlemlenmiştir.

26. Hasta ve engelli mahpuslar için ayrılan 3 odada yapılan incelemelerde; alaturka tuvalet yerine alafranga tuvalet yapıldığı ancak tuvalet ve banyonun bir arada olduğu, dolayısıyla aynı anda tuvalet ve banyonun kullanımının mümkün olmadığı, bu durumun da mahpuslar açısından zorluk meydana getirdiği tespit edilmiştir. İdare klozetin sonradan eklenmesi sebebiyle bu durumun oluştuğunu ifade etmiştir. Hem tuvalet hem banyo olarak kullanılan bu alanlarda engelli kullanımına uygun şekilde tutunma barının eklendiği görülmüştür. Ayrıca hasta mahpuslar için belirlenen odaların 2 katlı olması, yatakhane kısmının yukarıda bulunması ve bu kısma erişimin ancak merdivenlerle sağlanması bakımından bu odaların erişilebilirlik standartlarını karşılamadığı gözlemlenmiştir.

27. Kurumun ısınması Afyonkarahisar Kampüs Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü bünyesinde bulunan kalorifer/ısı merkezince sağlanmaktadır. Mahpuslar ile yapılan görüşmelerde ısınmaya ilişkin bir sorun yaşanmadığı dile getirilmiştir.

28. İdare tarafından, su ihtiyacının Afyonkarahisar Kampüs Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından sağlandığı ve her mahpusun günlük 50 litre sıcak ve 150 litre soğuk su olmak üzere toplam 200 litre suya erişiminin sağlandığı belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde bu hususta bir şikâyet iletilmemiştir.

29. Kurumda erkek ve kadın mahpuslar için ayrı çamaşır makineleri bulunmaktadır. Kurum İdaresi tarafından, erkek mahpusların ücretini¹² kendileri karşılamak suretiyle işyurtları bünyesinde faaliyet gösteren 7 adet çamaşır yıkama ve kurutma makinesinden yararlanabildikleri ifade edilmiştir. Kadın mahpusların ise kendilerine tahsis edilen 2 adet çamaşır yıkama makinesi ile 1 adet kurutma makinesinden ücretsiz olarak yararlanabildikleri

¹² Mahpuslar, fileler içinde yer alan çamaşırları için 35 Türk Lirası karşılığında çamaşır yıkama hizmetinden yararlanmaktadır.

belirtilmiştir. Kadın ve erkek mahpuslarla yapılan görüşmelerde, çamaşır yıkama ve kurutma imkânlarından belirtilen koşullarda yararlandıkları ve konuya ilişkin herhangi bir şikâyetlerinin bulunmadığı anlaşılmıştır.

30. Kurumda 2 adet doku hasarı ve travma önleyici oda¹³ bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemelerde, odalarda bulunan alaturka tuvaletlerin yumuşak bir malzeme ile kaplandığı görülmüştür. Ayrıca odalarda bulunan kameraların tuvaletin bulunduğu alanı görüntülemeyecek şekilde düzenlendiği görülmüştür. İncelenen kayıtlardan doku hasarı ve travma önleyici odaların en son 26/4/2024 tarihinde kullanıldığı anlaşılmıştır.

31. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

32. İdare tarafından sunulan bilgi ve belgelerin incelemesinden, Kurumda ayda 1 kez haşere ve kemirgen ilaçlaması yapıldığı anlaşılmıştır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar düzenli olarak ilaçlama yapıldığını ve konu ile ilgili herhangi bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

33. Kurum İdaresi tarafından, mahpusların Kuruma kabulü sırasında elle üst ve eşya araması yapıldığı belirtilmiştir. Kurumda bulundurulması yasak olan madde ya da eşyaların bulunduğu dair ciddi emarelerin bulunması ve Kurumun en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde, mevzuatta öngörülen usullere uygun olarak detaylı arama işlemlerinin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. İlk Görüşme Formu doldurularak mahpusların genel sağlık durumları, kronik rahatsızlıkları, aile bilgileri ve daha önce aldıkları tedavilere ilişkin bilgilerin temin edildiği, bununla birlikte Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF) doldurulduğu, ardından İdare ve Gözlem Kurulu kararı doğrultusunda odalara yerleştirildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından Kuruma kabul prosedürleri teyit edilmiş, herhangi bir sorun yaşanmadığı belirtilmiştir.

34. İdare tarafından, imkânları ölçüsünde mahpusların özel ihtiyaçlarını dikkate alarak oda yerleşimlerinin yapıldığını belirtilmiştir. Bu kapsamda yaşlı ve sağlık sorunları olan mahpuslar için hasta odalarının oluşturulduğu, sigara içmeyen mahpuslar için sigarasız odaların oluşturulduğu, yabancı mahpuslar için ayrı odaların oluşturulduğu ve anne yanında kalan çocuklar için ise oyun alanının oluşturulduğu görülmüştür.

¹³ Yumuşak oda veya süngerli oda olarak da adlandırılmaktadır.

35. Kurumda dilekçelerin, görevli personel tarafından sabah sayımı sırasında toplandığı ifade edilmiştir. Toplanan dilekçelerin nöbetçi müdür, sorumlu infaz ve koruma başmemuru ile evrak tasnifinden sorumlu infaz ve koruma memurundan oluşan komisyon tarafından incelendiği, konularına göre tasnif kaşesi basılarak ilgili birimlere sevk edildiği bilgisi alınmıştır.

36. Kurum dışına yazılan dilekçelerde, üst yazının tarih ve sayısının dilekçe çıkış numarası olarak verildiği ve bu numara üzerinden mahpusların dilekçelerinin akıbeti hakkında bilgilendirildiği öğrenilmiştir. Mahpuslar tarafından, dilekçelerin toplanması ve ilgili makamlara iletilmesi hususunda herhangi bir sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

37. Yapılan görüşmelerde mahpuslar, kendilerine işkence veya kötü muamele teşkil edebilecek herhangi bir davranışın uygulanmadığını, genel olarak Kurum personelinin tutum ve davranışlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Ziyaret Heyeti tarafından da işkence veya kötü muamele teşkil edebilecek herhangi bir davranış ya da bulguya rastlanmamıştır. Ayrıca, son 1 yıl içinde mahpuslar tarafından işkence ve kötü muamele iddiasıyla yetkili makamlara yapılmış herhangi bir şikâyet veya başvurunun bulunmadığı anlaşılmıştır.

C. Beslenme

38. Kurumda tüketilen yemekler, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iâşe bedeli göz önünde bulundurularak, aynı kampüste bulunan Afyonkarahisar Kampüs Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından hazırlanmaktadır.

39. Personel ile mahpuslar aynı yemeği tüketmekte, yemekler odalara kişi sayısına göre belirlenen miktarda verilmektedir. Ziyaret Heyeti tarafından mutfak, kantin, soğuk hava deposu ve kuru bakliyat deposu incelenmiş olup bu alanların temiz olduğu, ürünlerin saklama koşullarına uygun bir şekilde muhafaza edildiği görülmüştür.

40. Yapılan incelemede yemek numunelerinin mevzuata¹⁴ uygun olarak 72 saat süreyle saklandığı ve önceki günlere ait yemek numunelerinin de mutfakta bulunduğu görülmüştür.

41. Görüşülen mahpuslar tarafından yemeklerin kalite ve miktar açısından yetersiz olduğu, haftalık yemek listesinin odalara dağıtılmadığı ve televizyon duyuru kanalında

¹⁴ 26/9/2008 tarihli ve 27009 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik’in “Üretim, işleme, dağıtım aşamalarına dair işyeri sorumlulukları” başlıklı 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde; “Kamu-özel kurum ve kuruluşları ile mahallinde üretilerek toplu tüketime sunan işyerleri ve yemek fabrikaları, ürettiği yemek partisinin her çeşidinden alınan bir örneği 72 saat uygun koşullarda saklamakla yükümlüdür” hükmü yer almaktadır.

yayımlanmadığı ifade edilmiştir. İdare tarafından, yemekleri kendilerinin yapmadığı, günlük iâşe bedeli doğrultusunda yemek listelerinin imkânlar dâhilinde belirlendiği belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından 2 gün boyunca öğle yemeği Kurum yemekhanesinde yenilmiş, bir aylık yemek listesi incelenmiş ve bu kapsamda yemeklerin miktar ve besin değeri bakımından yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

42. İdare, özel beslenme ihtiyacı olan mahpuslar için durumlarına uygun yemekler hazırlandığını belirtmiş olup bu konuda mahpuslardan herhangi bir şikâyet alınmamıştır. Annesi yanında kalan çocuklar için bebek bisküvisi, süt, yoğurt, meyve suyu, kuruyemiş, bisküvi, çikolata, pizza, meyve gibi ek gıdalar verildiği öğrenilmiştir. Söz konusu ek gıdaların depolarda mevcut olduğu görülmüş; yapılan görüşmelerde anneler tarafından çocuklara ek gıdaların düzenli olarak verildiği belirtilmiştir.

43. Kurumda içme suyu olarak 24 saat şebeke suyuna erişim sağlanabilmektedir. Bazı mahpuslar suyun içilmeye uygun olmadığı yönünde şikâyetinde bulunmuş, bunun üzerine 5/11/2025 tarihinde yapılmış olan su analizi raporu incelenmiş olup kullanılan suyun 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik kapsamında uygun bulunduğu görülmüştür. Mahpusların Kurum kantininden de su satın alabilme imkânına sahip olduğu anlaşılmıştır.

44. Kantinde gerçekleştirilen incelemede; yiyecek ve içecekler, hijyen malzemeleri, iç çamaşırları ve kişisel bakım ürünlerinde çeşitliliğin yeterli olduğu, çocuklara yönelik atıştırmalıkların bulunduğu ve son kullanma tarihi geçmiş herhangi bir ürünün bulunmadığı görülmüştür.

D. Sağlık Hizmetleri

45. Kurumun sağlık servisi; doktor muayene odası, pansuman odası, sevk nakil işlem odası, diş tabibi odası, ilaç hazırlama odası, yataklı hasta odası ve 2 bekleme odasından oluşmaktadır.

46. Sağlık servisinde; 1 aile hekimi, 2 diş hekimi, 2 hemşire, 1 sağlık memuru¹⁵ ve 8 infaz ve koruma memuru görev yapmakta olup hafta içi 08.30-17.30 saatleri arasında hizmet verdiği bilgisi edinilmiştir.

47. Kurum İdaresi tarafından, sağlık servisinde muayene talepli dilekçelerin aciliyetine göre sıraya konulduğu ve muayene planlamasının bu şekilde yapıldığı bilgisi

¹⁵ Sağlık memuru Kurumun kadrolu personeli olmayıp aile hekimi ile birlikte Sağlık Bakanlığı tarafından görevlendirilmiştir.

paylaşılmıştır. Son 1 yıl içinde gerçekleştirilen sağlık servisi faaliyetlerine ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞLEMLER	İŞLEM SAYISI
Hekim Muayenesi	24.632
İkinci veya Üçüncü Basamak Sağlık Kuruluşuna Sevk	1.937
Diş Muayenesi	2.657
Diş için İkinci veya Üçüncü Basamak Sağlık Kuruluşuna Sevk	1.012
TOPLAM	30.238

Tablo 2: Sağlık Servisi Faaliyetlerine İlişkin Sayısal Veriler

48. Sağlık servisinde yapılan görüşmelerde, muayene edilen mahpusların hekim tarafından gerekli görülmesi hâlinde hastanelerin ilgili polikliniklerine sevk edildiği, annesi yanında kalan çocukların aşı takiplerinin yapıldığı bilgisi alınmıştır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, sağlık servisi muayenelerinin ve hastane sevklerinin gecikebildiğini ifade etmiştir. İdare tarafından, hastane sevkleri ile ilgili olarak Jandarma'nın personel ve araç yetersizliğinden kaynaklı gecikme yaşanabildiği ifade edilmiştir. Sağlık kayıtlarına ilişkin yapılan incelemede, sağlık servisi muayeneleri ve hastane sevkleri için bekleme sürelerinin bazı durumlarda 1 ayı aşabildiği, sevk bekleyen mahpus sayısının 750 olduğu anlaşılmıştır.

49. Acil durumların meydana gelmesi hâlinde öncelikle aile hekimi tarafından mahpusun muayenesinin gerçekleştirildiği, hekim tarafından uygun görülmesi durumunda 112 Acil Çağrı Merkezi ve Jandarmaya haber verilerek mahpusun hastaneye sevkinin sağlandığı, mesai saatleri dışında ise doğrudan 112 Acil Çağrı Merkezi ve Jandarmaya haber verilerek mahpusun hastaneye sevk edildiği bilgisi alınmıştır.

50. İdare tarafından kronik hastalığı olan mahpusların ilaçlarının Ceza ve Tevkifevleri İlaç Takip Sistemi ile günlük olarak takip edildiği öğrenilmiştir. Kontrole tabi ilaçlar kilitli dolapta olmak üzere mahpuslara ait ilaçların sağlık servisinde yer alan ilaç odasında saklandığı görülmüştür. Kronik hastalığa ilişkin ilaçlar ile kontrole tabi olmayan ilaçların mahpuslara teslim edildiği, narkotik ve psikotik ilaçların ise kullanım dozlarına uygun olarak yaka kamerası eşliğinde ve imza karşılığı kullanıldığı bilgisi edinilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmelerde mahpuslar tarafından söz konusu uygulama teyit edilmiş ve ilaçlara erişime dair bir şikâyet alınmamıştır.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

51. Psikososyal serviste 3 psikolog, 1 sosyal çalışmacı ve 3 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Servisin, hafta içi 08.30-17.30 saatleri arasında hizmet verdiği ancak gerektiğinde mesai saatleri dışında da servis personelinin Kuruma çağrılabilirdiği bilgisi verilmiştir.

52. Psikososyal servis tarafından Kuruma yeni gelen mahpuslarla ihtiyaç ve risklerinin belirlenebilmesi amacıyla bireyselleştirilmiş iyileştirme sistemi kapsamında ilk 3 gün içinde görüşme gerçekleştirildiği, görüşmede kişilerin genel bilgileri, varsa daha önce yaşadıkları psikolojik rahatsızlıklar, gördükleri tedaviler ve madde bağımlılığı durumu gibi bilgiler alınarak araştırma ve değerlendirme formuna işlendiği; ortaya çıkan risk ve ihtiyaç durumu doğrultusunda gerekli görülmesi hâlinde bireysel görüşmeler ve grup çalışmalarının gerçekleştirildiği öğrenilmiştir.

53. Kendine zarar verme riski olan mahpuslar ile psikososyal servis öncülüğünde vaka toplantılarının düzenlendiği ve açlık grevine giren mahpuslar ile görüşülerek ikna çalışmalarının yürütüldüğü ifade edilmiştir. Ayrıca eş görüşü yapılacağı zaman öncelikle psikososyal servisle görüşme yapıldığı bilgisi verilmiştir.

54. Kurumda ayda ortalama 160-240 mahpusun dilekçe ile görüşme talep ettiği; bireysel görüşmelerin yanında grup çalışmaları gibi diğer görüşmelerle birlikte aylık görüşme sayısının ise 300 civarında olduğu ifade edilmiştir.

55. Son 1 yıl içinde psikososyal servis tarafından gerçekleştirilen faaliyetler ile bu faaliyetlere katılan mahpus sayılarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYET	KATILIMCI SAYISI
Bağımlılık Semineri	84
Doğum Günü ve Kadınlar Matinesi	118
Aile İçi İletişim	86
Ramazan Şenliği Programı	117
Film Gösterimi	9
Çocuklar İçin Doğum Günü	38
Halk Oyunu Gösterisi ve Seminer	116
Çocuk Filmi Gösterimi	3

Stres Yönetimi, Sabır ve Uyum	73
İŞKUR Semineri	34
TOPLAM	678

Tablo 3: Psikososyal Servisi Faaliyetlerine İlişkin Sayısal Veriler

56. Servis personeli tarafından, mahpusların ailevi sorunlarının giderilmesine katkı sağlanması ve yaşadıkları kişisel problemlerin çözümünde aile desteğinden yararlanılması amacıyla aile görüşmelerinin yapıldığı ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, psikolog ile görüşme taleplerinin karşılandığını, bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler

57. Kurumun Eğitim Öğretim Servisi; Eğitim Öğretim Birimi, Manevi Rehberlik Birimi ve Kütüphane Birimi olmak üzere 3 bölümden oluşmaktadır. Eğitim Öğretim Servisinde 4 öğretmenin, 5 infaz ve koruma memurunun ve 4 vaizin görev yaptığı öğrenilmiştir.

58. Kurumda, 72'si çeşitli üniversitelerin açık öğretim fakültelerinde, 355'i açık öğretim lisesinde, 71'i açık öğretim ortaokulunda, 8'i mesleki eğitim merkezinde olmak üzere toplam 506 mahpusun öğrenimine devam ettiği bilgisi edinilmiştir.

59. Açık öğretim fakültelerinde öğrenim gören mahpusların ders materyallerinin, talep üzerine öğrenim görülen okulların sistemlerinden indirilerek çıktısının öğrenciye teslim edildiği; açık öğretim lisesi ile açık öğretim ortaokullarında öğrenim gören mahpusların kitaplarının ise Halk Eğitim Merkezinden ücretsiz olarak temin edildiği bilgisi verilmiştir. Mahpuslar ders materyallerine ulaşabildiklerini ifade etmişlerdir.

60. Kurum kütüphanesinde 8.911 kitabın bulunduğu bilgisi edinilmiştir. Ayrıca mahpusların dilekçe ile talepte bulunmaları hâlinde Afyonkarahisar Gedik Ahmet Paşa İl Halk Kütüphanesinde bulunan kitaplardan da faydalanabildikleri öğrenilmiştir.

61. İdare tarafından, mahpuslar adına posta, kargo veya dış kantin aracılığıyla Kuruma ulaşan süreli ve süresiz yayınlardan odalarda en fazla 10 kitap ve 4 dergi; Kurum kütüphanesi ile İl Halk Kütüphanesinden alınan yayınlardan ise en fazla 5 kitap bulundurulmasına izin verildiği belirtilmiştir. Dini kitaplarda ve ders kitaplarında ise herhangi bir sınırlama olmadığı öğrenilmiştir. 2025 yılı başından ziyaret tarihine kadar olan süreçte Kurum kütüphanesinden alınan yayın sayısının 26.016 olduğu öğrenilmiştir.

62. Kurumda 8 derslik bulunmakta, bunların 2'si bilgisayar sınıfı olarak kullanılmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede dersliklerde okul sıraları ve yazı tahtası bulunduğu görülmüştür. Kurumda 159 kişi kapasiteli konferans salonu bulunmaktadır. Konferans salonunda seyirci koltukları, projeksiyon cihazı ile sunum perdesi bulunduğu görülmüştür. Konferans salonunda film gösterimi, millî bayramların kutlanması, kurslarda başarılı olan mahpuslara ödülleri verilmesi gibi etkinliklerin yapıldığı ifade edilmiştir.

63. Eğitim Öğretim Servisi tarafından son 1 yıl içinde gerçekleştirilen kurs faaliyetleri ve katılımcı sayısına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

KURS ADI	KATILIMCI SAYISI
Afet ve Acil Durum Farkındalık Eğitimi	45
Ailede İlk Yardım	4
Bağlama	53
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği	11
Ebru	18
Emlak Danışmanlığı	18
Fön Çekimi	30
Genel Muhasebe	13
Gitar Eğitimi	22
Hafızlık Eğitimi	3
İngilizce A1 Seviyesi	102
İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı	81
İşletmelerde Hijyen	69
Kantin İşletmeciliği Ustalık Telafi Programı	18
Kur'an-ı Kerim (Elif Ba) Okuma	97
Kur'an-ı Kerim Tecvidli Okuma	52
Okuma Yazma I. Kademe	88
Okuma Yazma II. Kademe	26
Öğrenmeyi Öğrenme	3

Saç Bakımı ve Yapımı	14
Satranç	25
Şekerleme ve Çikolata Üretimi Ustalık Telafi Programı	4
Tığ Örücülüğü	20
Usta Öğretici Oryantasyon Kurs Programı	21
Yabancılar İçin Türkçe Seviyesi A1	64
Yabancılar İçin Türkçe Seviyesi A2	33
TOPLAM	934

Tablo 4: Kurs Faaliyetlerine İlişkin Sayısal Veriler

64. Kuruma gerçekleştirilen ilk izleme ziyaretinde, 2023 yılı kurs faaliyetlerine ilişkin sayısal verilerin incelenmesi sonucunda 26 kurs düzenlendiği ve bu kurslardan toplam 339 mahpusun yararlandığı anlaşılmıştır.¹⁶ Takip ziyaretinde ise Tablo 4'te yer alan son bir yıllık verilere göre 26 kursa toplam 934 mahpusun katıldığı görülmüştür. Ayrıca Fön Çekimi Kursu, Kantin İşletmeciliği Ustalık Telafi Programı ile Şekerleme ve Çikolata Üretimi Ustalık Telafi Programı gibi meslek edindirmeye yönelik yeni kursların açıldığı anlaşılmış olup kurslara katılımın belirgin ölçüde arttığı değerlendirilmiştir.

65. Kurumda anne yanında kalan çocuklar için kreş ve oyun alanı bulunmaktadır. Kreş için Halk Eğitim Merkezinden okul öncesi öğretmeninin hafta içi sabahları 4 saat olacak şekilde görevlendirildiği ve 3-6 yaş arası çocukların yararlanabildiği öğrenilmiştir. Öğretmenle yapılan görüşmede; 3 çocuğun kreşe sürekli devam ettiği, 400 saatlik bir modül belirlendiği ve bu modül çerçevesinde ilerlendiği bilgileri edinilmiştir. Kreş bölümünde yapılan incelemede; zeminin yumuşak malzeme ile kaplı olduğu, tuvaletin, televizyonun, oyuncakların, oyun alanlarının, kitapların, çocuklara uygun masa ve sandalyelerin bulunduğu, dolapların duvara sabitlenmiş olduğu, kamera ve çağrı butonunun bulunduğu görülmüştür. Kreş ve oyun alanının çocukların ihtiyaçlarına uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

66. Kurumun işyurduna ait kantin, terzihane, çamaşırhane, fotoğrafhane, fotokopi ve lokum atölyeleri bulunduğu ve 22 mahpusun bu iş kollarında çalıştığı öğrenilmiştir. Kurumda ayrıca berberhane bulunmakta olup mahpusların burada tıraş olabildikleri öğrenilmiştir. Bu atölyelere yapılan ziyaretlerde mahpusların aktif şekilde çalıştığı görülmüştür. İdare tarafından

¹⁶ TİHEK, Afyonkarahisar 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2024/22, para. 65.

mahpusların ıslahı açısından iş kollarının artırılmasının faydalı olacağı belirtilmiştir. İşyurdu faaliyetleri kapsamında çalışan mahpuslarla yapılan görüşmelerde, çalışma saatleri ile mola sürelerinin uygun ve yeterli olduğu, sigortalarının yapıldığı ve ücretlerin düzenli olarak ödendiği öğrenilmiştir.

67. Kurumda 1 adet açık spor salonu ve 1 adet kapalı spor salonu bulunmaktadır. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde bir hafta açık spor salonu ve bir hafta kapalı salonu olacak şekilde haftada 1 saat yararlandıkları, bu konuda herhangi bir şikâyetlerinin bulunmadığı öğrenilmiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim

68. Kurumda 6 adet ankesörlü telefon ve tekli odalar hariç diğer bütün odalarda Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu (ACEP) Projesi kapsamında 70 adet görüntülü görüşme kabini bulunmaktadır.

69. Mahpuslar haftalık 30 dakika görüntülü görüşme yapma hakkına sahiptir. Bununla birlikte açık/kapalı görüş yapamayan mahpusların sistem üzerinden ilave olarak tanımlanan 30 dakika ile toplam 60 dakika görüntülü görüşme yapabildikleri hem İdare hem de mahpuslar tarafından ifade edilmiştir.

70. Kurumda 36 kapalı görüş kabini ile 6 açık görüş salonu bulunmaktadır. Mahpuslar, ayda 3 defa kapalı görüşe ve 1 defa da açık görüşe çıkabildiklerini ifade etmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından incelenen kamera kayıtlarında mahpusların açık görüşler esnasında aileleri ile görüşebildiği, kantinden aldıkları yiyecekleri tüketebildikleri ve görüşlerin yaklaşık 45 dakika sürdüğü teyit edilmiştir. Açık görüş alanlarında duvar saatinin bulunmadığı görülmüştür.

71. Kurumda 8 avukat görüşme odası mevcuttur. Mahpuslar, avukat görüşme odasında avukatları ile görüştiklerini, bu konuda herhangi bir kısıtlamayla karşılaşmadıklarını beyan etmişlerdir. Ziyaret Heyeti tarafından avukat görüşme odalarında yapılan incelemede, odalarda kamera olmadığı ve mahpus ile avukatın konuşmasının duyulamadığı gözlemlenmiştir.

72. Kurumda 4 adet Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) cihazı bulunmakta olup günlük ortalama 20 mahpusun kullandığı öğrenilmiştir. SEGBİS görüşmelerinin gerçekleştirildiği odaların yalıtımlı malzeme ile kaplandığı görülmüş ve yapılan incelemeler neticesinde odaların dışarıya ses iletmediği tespit edilmiştir.

73. Kurumdaki televizyon yayınında 34 adet kanal bulunmakta olup bu kanalların 1'i İdare tarafından duyuru amaçlı kullanılmaktadır. Televizyon kanal listesi incelendiğinde haber,

belgesel, müzik, spor ve film gibi çeşitli kategorilerde ve yabancı dillerde kanalların yer aldığı görülmüştür. Görüşme yapılan mahpuslardan bu konuda bir şikâyet alınmamıştır.

74. Kurumda 6 adet eş görüşme odası bulunmakta olup yapılan incelemelerde; odalarda 1 adet çift kişilik yatak, 1 adet dolap, 1 adet klima ve çalışır vaziyette acil çağrı butonu olduğu görülmüştür. Odalarda bulunan banyo ve tuvaletlerin kullanıma uygun ve temiz olduğu değerlendirilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından incelenen belgelerden son 1 yıl içinde 141 mahpusun eş görüş ödülünden yararlandığı anlaşılmıştır.¹⁷

III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

75. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum Müdürünün ve Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Önceki Ziyarete Verilen Tavsiyelerin Takibi Bağlamında Tespit ve Gözlemler

76. TİHEK tarafından 2-3/8/2023 tarihlerinde Afyonkarahisar 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna habersiz bir ziyaret düzenlenmiştir. Ziyarete ilişkin gözlem ve tavsiyeler 2024/22 sayılı rapor ile kamuoyuna duyurulmuştur. Söz konusu raporda yer alan tavsiyelerin yerine getirilmesine ilişkin tespitler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TAVSİYELER	TAVSİYE VERİLEN KURUM VE YERİNE	AÇIKLAMA
------------	--	----------

¹⁷ 30/3/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'in 6'ncı maddesinin birinci fıkrasına göre: "Kurul tarafından verilen ödüllerin türleri ve kimlere verildiği ile ödüllendirme gerekçelerini içeren aylık listeler yapılacak denetimlere imkân verecek şekilde özel bir klasörde saklanır."

	GETİRİLME DURUMU	
Kurumda görevli personelin hizmet içi eğitim müfredatına insan hakları eğitimi, kişiler arası iletişim ile BM'nin İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi (İstanbul Protokolü) başta olmak üzere işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimlerin dâhil edilmesi,	Kurum İdaresi Yerine Getirildi	Kurum İdaresi tarafından, insan hakları, işkence ve kötü muamele yasağı gibi konularda eğitim verilmesi için Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörlüğünden eğitimci talebinde bulunulduğu, bunun yanı sıra Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından 20/2/2025, 23/7/2025 ve 31/12/2025 tarihlerinde Ceza İnfaz Kurumlarında İnsan Hakları Eğitimi (Yerinde Eğitim) programı düzenlendiği, neticede personelin gerek kurum bünyesinde gerekse kurum dışından sağlanan eğitimler yoluyla işkence ve kötü muamele yasağı konusunda eğitim aldığı anlaşılmıştır.
Mahpuslara acil çağrı butonlarının kullanımını gerektiren durumlara yönelik açıklayıcı bir broşür hazırlanarak bunların dağıtımının yapılması ve bu bilgilendirme sonrasında ise buton kullanan mahpusları ikaz etme usulü yerine bu kişilerin mevcut sorunlarının ve isteklerinin anlaşılmasına yönelik bir tutumun benimsenmesi,	Kurum İdaresi Yerine Getirildi	Kurum İdaresi tarafından mahpusların acil çağrı butonlarının kullanımını gerektiren durumlara yönelik bilgilendirme yapıldığı belirtilmiştir. Takip ziyaretinde, acil çağrı butonlarının kullanımına ilişkin herhangi bir şikâyet alınmamıştır.
Kurumda genel olarak sinek sorunu olduğu görüldüğünden; ilaçlama sıklığının artırılması ve daha etkili	Kurum İdaresi	Kurumda ayda bir kez düzenli ilaçlama yapıldığı öğrenilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde

ilaçlar kullanılarak ilaçlamanın yapılması,	<i>Yerine Getirildi</i>	sinek veya haşere kaynaklı herhangi bir sorun yaşanmadığı belirtilmiş; ziyaret sırasında yapılan incelemelerde de bu yönde olumsuz bir duruma rastlanılmamıştır.
Engel durumu veya kronik hastalığı bulunan mahpusların barındırıldığı odaların durumlarına uygun ve günlük yaşamı kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi,	<i>Kurum İdaresi</i>	Hasta ve engelli mahpuslar için ayrılan odalarda yapılan incelemelerde; alaturka tuvalet yerine alafranga tuvalet yapıldığı ancak tuvalet ve banyonun bir arada olduğu, dolayısıyla aynı anda tuvalet ve banyonun kullanımının mümkün olmadığı hem tuvalet hem banyo olarak kullanılan bu alanlarda engelli kullanımına uygun şekilde bir tutunma barının eklendiği görülmüştür. Ayrıca hasta mahpuslar için belirlenen odaların 2 katlı olması, yatakhane kısmının üst katta yer alması ve bu kısma erişimin ancak merdivenlerle sağlanması bakımından bu odaların erişilebilirlik standartlarını karşılamadığı tespit edilmiştir.
	<i>Kısmen Yerine Getirildi</i>	
Özellikle yaz günlerinde birtakım ilaçların ve yemeklerin saklanması için buzdolabının hayati önem arz etmesi sebebiyle Kurumun imkânları ölçüsünde buzdolabı alamayan mahpusların bulunduğu odalara buzdolabının sağlanması,	<i>Kurum İdaresi</i>	Kurum İdaresi tarafından, buzdolabı olmayan odalar için Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Bütçe ve Ödenek Şubesinden talepte bulunulduğu belirtilmiştir. Takip ziyaretinde, gerekli ödeneğin tahsis edilmesinin ardından ihtiyaç bulunan odalara buzdolabı temin edildiği görülmüş;
	<i>Yerine Getirildi</i>	

		mahpuslarla yapılan görüşmelerde de bu konuda herhangi bir sorunun kalmadığı anlaşılmıştır.
Kadın mahpuslar için çamaşır kurutma makinesinin temin edilmesi,	<i>Kurum İdaresi</i>	Kadın mahpuslar için ayrı bir kurutma makinesinin temin edildiği görülmüştür.
	<i>Yerine Getirildi</i>	
Doku hasarı ve travma önleyici odalarda bulunan tuvalet taşının yumuşak bir malzemeyle kaplanması ve mahremiyetin sağlanması amacıyla kameraların tuvaletin bulunduğu alanı görmeyecek şekilde konumlandırılması veya görüntünün tuvaleti gören kısımlarının dijital olarak kapatılması gibi önlemlerin alınması,	<i>Kurum İdaresi</i>	Doku hasarı ve travma önleyici odalarda bulunan alaturka tuvaletlerin taşının yumuşak bir malzeme ile kaplandığı, ayrıca odalarda bulunan kameraların tuvaletin bulunduğu alanı görüntülemeyecek şekilde düzenlendiği görülmüştür.
	<i>Yerine Getirildi</i>	
Mahpusların aileleri tarafından gönderilen iç çamaşırı ve benzeri eşyaların gerekli kontrollerin yapılmasının ardından mahpuslara teslim edilmesi,	<i>Kurum İdaresi</i>	Kurumda barındırılan mahpuslara aileleri tarafından gönderilen iç çamaşırı ve benzeri eşyaların gerekli kontroller yapıldıktan sonra sayısına bakılmadan mahpuslara teslim edildiği belirtilmiştir. Takip ziyaretinde mahpuslarla yapılan görüşmelerde, bu hususa ilişkin herhangi bir sorun veya şikâyetin kalmadığı anlaşılmıştır.
	<i>Yerine Getirildi</i>	
Arama odalarında sürekli olarak tek kullanımlık giyim önlüklerinin bulunması ve detaylı aramanın	<i>Kurum İdaresi</i>	Mahpusların ilk kuruma kabul işlemleri esnasında kullanılmak üzere arama odalarında tek

mevzuata uygun şekilde gerçekleştirilmesi,	<i>Yerine Getirildi</i>	kullanımlık önlüklerin temin edildiği belirtilmiştir. Takip ziyaretinde, Mahkûm Kabul Servisinde söz konusu önlüklerin bulunduğu görülmüş; görüşme gerçekleştirilen mahpuslar ise yapılan aramalarda kendilerine önlük verildiğini ve arama uygulamalarına ilişkin herhangi bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.
Geçici odada tutulan mahpusların mümkün olan en kısa sürede kendileri için en uygun odalara yerleştirilmesine ve geçici odada tutuldukları süre boyunca temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için gerekli imkânların sağlanmasına özen gösterilmesi,	<i>Kurum İdaresi</i>	Kuruma kabul edilen mahpusların en kısa süre içinde odalarına yerleştirilmelerinin ve geçici odada bulundukları süre içinde temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için gerekli talimatların verildiği ve personelin konu hakkında uyarıldığı belirtilmiştir. Takip ziyaretinde yapılan incelemelerde, mahpusların geçici odada bekletilme süreleri ve temel ihtiyaçlarının karşılanması konusunda herhangi bir şikâyetle karşılaşılmamıştır.
	<i>Yerine Getirildi</i>	
Mahpusların sağlık hizmeti talebine ilişkin dilekçelerinin, dilekçe kapsamında bir işlem yapılmamış olsa dahi sağlık servisi tarafından UYAP sistemine kaydının gerçekleştirilmesi,	<i>Kurum İdaresi</i>	Mahpusların sağlık hizmeti talebine ilişkin dilekçelerin UYAP sistemine kaydının yapılması ile ilgili revir birimi ile görüşülerek konu hakkında birim personeline talimatın verildiği belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde ve sağlık kayıtlarına ilişkin gerçekleştirilen incelemelerde bu hususta herhangi bir sorunla karşılaşılmamıştır.
	<i>Yerine Getirildi</i>	

Psikososyal servisin düzenli aralıklarla mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirmesi, ayrıca görüşme talep eden mahpusların da makul bir süre içinde taleplerinin karşılanması,	<i>Kurum İdaresi</i>	Kuruma yeni psikolog atamasının yapıldığı, psikososyal serviste hâlihazırda görev yapan psikologların ve sosyal çalışmacıların mahpuslarla düzenli olarak görüşme gerçekleştirdiği belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, psikolog ile görüşme taleplerinin karşılandığını, bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.
	<i>Yerine Getirildi</i>	
Kurumda mevcut olan kurslara daha fazla sayıda mahpusun katılımının sağlanması ve kurs çeşitliliği ile kurs sayısının artırılması, ekonomik getirisi olabilecek sanatlara mahpusların meslek edinimi kapsamında yer verilmesi,	<i>Kurum İdaresi</i>	Eğitim Öğretim Servisi tarafından bağlama, terzi, kadın ve erkek kuaför, kadın ve erkek okuma yazma kurslarının gerçekleştirildiği ve ayrıca Kurum bünyesinde bulunan lokum üretim atölyesinde çalışan mahpuslara yönelik olarak meslek edinimi kapsamında kalfalık belgesinin verildiği belirtilmiştir. Takip ziyaretinde, kurslardan yararlanan mahpus sayısında belirgin bir artış olduğu anlaşılmıştır.
	<i>Yerine Getirildi</i>	
Yabancı mahpusların uyrukları da gözetilerek kütüphanede bulunan yabancı dillerde yazılmış yayınların çeşitliliğinin artırılması yönünde çalışmalar yürütülmesi,	<i>Kurum İdaresi</i>	Kütüphanede yapılan incelemelerde; İngilizce, Almanca, Rusça, Arapça, Farsça, Fransızca, Azerice, Gürcüce, Çince ve Portekizce dillerinde toplam 337 kitap bulunduğu görülmüştür.
	<i>Yerine Getirildi</i>	
Televizyondaki yabancı kanalların yabancı mahpusların uyrukları da	<i>Kurum İdaresi</i>	Kurum merkezi yayın sisteminde verilen kanallar için yapılan anket

gözetilerek çeşitlendirilmesi yönünde çalışmalar yürütülmesi,	<i>Yerine Getirildi</i>	çalışması sonucunda belirlendiği, hâlihazırda TRT WORLD ve TRT ARAPÇA kanallarının yer aldığı belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde kanalların anket sonucu doğrultusunda belirlendiği aktarılmış; yabancı uyruklu mahpuslar tarafından kanallara ilişkin herhangi bir talep veya şikâyet bildirilmemiştir.
Kurumda toplam kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğu için bazı mahpusların yer yatağında yattığı, dolap sayısının yetersiz olduğu, sağlık hizmetlerine erişimde gecikme yaşanabildiği ve buna bağlı olarak Kurumdaki yaşam kalitesinin düştüğü tespit edilmiş olup bu çerçevede kalabalıklaşma sorununun giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması,	<i>Adalet Bakanlığı</i>	Kurumda kapasitenin üzerinde mahpus barındırıldığı; bu nedenle bazı mahpusların yer yatağında yattığı ve kıyafet dolaplarını paylaşımlı olarak kullanmak durumunda kaldığı görülmüştür.
	<i>Yerine Getirilmedi</i>	
Kurumun kapasitesi dikkate alınarak ilave psikolog görevlendirilmesinin değerlendirilmesi,	<i>Adalet Bakanlığı</i>	Kuruma yeni psikolog atamasının yapıldığı anlaşılmıştır.
	<i>Yerine Getirildi</i>	
İşyurtları kapsamında verilen meslek edindirme kurslarının çeşitliliğinin artırılması,	<i>Adalet Bakanlığı</i>	Fön Çekimi Kursu, Kantin İşletmeciliği Ustalık Telafi Programı ile Şekerleme ve Çikolata Üretimi Ustalık Telafi Programı gibi meslek edindirmeye yönelik kursların düzenlendiği görülmüştür.
	<i>Yerine Getirildi</i>	

ACEP kapsamında kurulumu gerçekleştirilen cihazlarda teknik aksaklıkların giderilmesi yönünde çalışmalar yürütülmesi,	<i>Adalet Bakanlığı</i>	Takip ziyareti sırasında mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde,
	<i>Yerine Getirildi</i>	ACEP sisteminden yararlanma konusunda herhangi bir sorun yaşanmadığı anlaşılmıştır.
Yabancı mahpusların aileleriyle iletişim kurabilmesi için verdikleri telefon numaralarının güvenlik amacıyla tabi oldukları konsolosluk tarafından teyit edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda ilgili konsolosluğa başvurulsa da geri dönüş alınamayan durumlarla karşılaşmaktadır. Bu sebeple konu hakkında Türkiye’deki tüm yabancı ülke konsolosluklarının, yabancı mahpusların mağduriyetlerinin giderilmesi için bilgilendirilmesi,	<i>Dışişleri Bakanlığı</i>	Görüşülen yabancı mahpuslar aileleriyle iletişim kurmakta bazı sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sorunların,
	<i>Yerine Getirilmedi</i>	mahpusların tabi oldukları ülke konsolosluklarından bilgi alınamaması sebebiyle, yabancı telefon numaralarının sisteme kaydedilememesinden kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Tablo 5: 2024/22 Sayılı Raporda Tavsiye Verilen Kurumlar ve Yerine Getirilme Durumu

C. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

77. Yer yatağında yatan mahpuslara karyola/ranza temin edilmesi¹⁸,

78. Eşyalarını saklamaları için her mahpusa dolap tahsis edilmesi¹⁹,

79. Anne yanında kalan çocukların bulunduğu odalarda çocukların yaş ve ihtiyaçlarına uygun olarak ek yatak veya beşik temin edilmesi,

80. Duvarlarda boya ve sıva dökülmelerinin bulunduğu, bazı odalarda ise muslukların su sızdırdığı göz önüne alınarak gerekli tadilatın yapılması,

¹⁸ Birleşmiş Milletler, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 21’e göre: “Her mahpusa, yerel ve ulusal standartlara uygun olan ve verildiği anda temiz bulunan, iyi korunan ve temizliğin sağlanmasına yetecek sıklıkta değiştirilen tek kişilik ve yeterli büyüklükte bir yatak sağlanır.”

¹⁹ Avrupa Cezaevi Kuralları, 31.7’e göre: “Mahpuslara kendi eşyalarını saklamaları için izin verildiği hallerde, cezaevi yetkilileri eşyaların güvenle muhafaza edilmesine yardımcı olmak için gerekli tedbirleri almalıdır.”

81. Engel durumu veya kronik hastalığı bulunan mahpusların barındırıldığı odaların 2 katlı olması ve yatakhane bölümünün üst katta bulunması nedeniyle erişilebilirlik standartlarının sağlanamadığı dikkate alınarak, söz konusu odaların mahpusların ihtiyaçlarına uygun ve günlük yaşamlarını kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi²⁰,

82. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tavsiyeler muhatap kuruma iletilmiştir.*

83. Yemek listeleri ile ilgili olarak mahpusların bilgilendirilmesinin sağlanması,

84. Hastane sevklerine ilişkin süreçlerin takibinin yapılması, gecikme yaşanan durumlarda sürecin hızlandırılmasına yönelik çalışmalar yapılması,

85. Açık görüş alanına saat yerleştirilmesi,

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

86. Kurumda toplam kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğu için bazı mahpusların yer yatağında yattığı, dolap sayısının yetersiz olduğu, sağlık hizmetlerine erişimde gecikme yaşanabildiği tespit edilmiş olup bu sorunların çözümüne yönelik kalabalıklaşma problemini giderecek çalışmaların yapılması²¹ hususu tavsiye edilmektedir.

²⁰ Birleşmiş Milletler, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 13: “Hapishane idareleri fiziksel, zihinsel ya da diğer engelleri olan mahpusların hapishane yaşamına eşitlik temelinde tam ve etkili bir şekilde erişimini sağlayacak makul barınma koşullarını, tam olarak sağlar ve o koşullarda düzenlemeler yapar.”

²¹ AİÖK, CPT Standartları, 2’nci Genel Rapor’dan Alıntı, Inf 92(3), Cezaevleri, para. 46’ya göre: “Aşırı kalabalık, CPT’nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisteki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir.”; CPT/Inf(2001), para. 28’e göre: “Cezaevlerinin aşırı kalabalıklaşması... cezaevi sistemlerinin hepsini etkilemekte ve koşulların iyileştirilmesine yönelik çabaları da sekteye uğratmaktadır.”